

2X

KESÄKUU

Julkaisija:
Kaks kertaseura ry

1 • 2015

Sisältö

Kolme viestiä	3
Kakskertaseura 60 vuotta	4
Kakskertaseuran 60-vuotistaival Kulhon kesäasukkaan silmin	6
Minun Kakskertani	12
Kakskerta vuonna 2055	14
Valokuvausprojekti ”Kakskerran vanhat talot”	18
Valokuvauskilpailun tulokset	20
Brinkhall juuri nyt ja kauan sitten	22
Metsästysseura Kakskerran Erä kevätaskareiden äärellä.....	24
Kutsu Kakskertapäivän viettoon	26
Helmikuisia kuulumisia Haarlan koulusta	29
Leader tuo lisäarvoa maaseudulle.....	30
Kesä ja syksy 2015	32
2X-lehden toimitus	48
Liity nyt jäseneksi	49
Kakskertaseura ja hallitus	50

Kansikuva: Markku Kalliomäki.

Kuva: Pirjo Koskinen.

Kolme viestiä

Kädessäsi olevalla lehdellä on kolme erityistä viestiä: Kutsuna Kaks kertapäivään lehti on jaettu Kaks kerran saarilla kaikkiin talouksiin seuran jäsenjakelun ohella. Kaks kertaseura on toiminut 60 vuotta. Kaks kerran kehittäminen on edelleen tienhaarassa. Kaupunginhallitus mieltii osayleiskaavan tavoitteita – mihin suunnataan. Lehden sivuilla päätoimittaja tekee aikahypyn 40 vuoden päähän – miltä Kaks kerta näyttää silloin, kun seura täyttää 100 vuotta.

Juhlavuottaan seura viettää työn merkeissä järjestämättä syntymäpäivä vastaanottoa. Juhlakuluihin varatut rahat Kaks kertaseura halusi käyttää kaikille avoimen kaks kertalaisten yhteisöjen yhdessä järjestämän Kaks kertapäivän ohjelmaan, jotta iloa koituisi mahdollisimman monelle. Visio viihdyttävästä tapahtumasta, jossa kaiken muun tarjolla olevan ohella swing soi, sai seuran ottamaan yhteyden Laivaston soittokunnan kapellimestariin Timo Kotilaiseen. Hän ihastui ajatukseen heti, koska merellinen Kaks kerta on laivaston soittokunnalle erinomaisesti sopiva esiintymispaikka. Soittokunnan ohjelmistosta puolestaan löytyy hyvin monipuolinen valikoima musiikkia. Myös ajatus kuuli joille maksuttomasta piknik-konsertista

miellytti Kotilaista. Kutsu Kaks kertapäivään on keskiaukeamalla.

Pyöreitä vuosia täytettäessä on tapana suunnata eteenpäin, kuten edellä mainitussa aikahypyssä on tehty, mutta myös katsoa taaksepäin. Kaks kertaseura on tehnyt yksiin kansiin pienen historiankin 60 ensimmäisestä toimintavuodestaan. Historiikki on julkaistu erikseen. Menneen muistiin merkitsemisen on ansiokkaasti tehnyt Kaarin Kurri. Tähän lehteen Kaarin on tehnyt kulholaisen kesäasukkaan silmin vilkaisun menneeseen.

Kuva: Marjo Kalliomäki.

Kaks kertaseura 60 vuotta

Kaupunginjohtaja Aleksis Randell.

Hyvät kaks kertalaiset ja satavalaiset,

jokainen kaupunkialue tarvitsee yhteisen vision, joka etenee strategioiksi ja toimintaohjelmiksi. Turku täyttää komeat 800 vuotta ensimmäisenä kaupunkina Suomessa vuonna 2029. Juhlavuotta vietetään 14 vuoden kuluttua. Millaista täällä silloin on asua, elää ja liikkua?

Muun muassa näitä asioita mietitään kaupunkistrategiassa ja siihen pohjautuvissa strategisissa ohjelmissa.

Työhön liittyy myös kaupungin kärkihankkeiden määrittäminen. Näitä ovat esimerkiksi modernit, energiatehokkaat kaupunginosat ja kaupungin digitaalisten palvelujen kehittäminen asiakas- ja asukaslähtöisemmiksi. Kaupunkilaisille ja turkulaisille yhteisöille uudistus tarkoittaa palveluiden kehittämistä ja kannustavia mahdollisuuksia osallistua kaupungin päätöksentekoon. Tärkeää on huomioida paitsi kaupungin myös koko seudun yhteinen etu.

Viihtyisän asuin ympäristön merkitys kasvaa

Turku on tänä päivänä yli 180 000 asukkaan kotipaikka. Kaupungin rajojen sisäpuolella asutaan ja vietetään aikaan hyvin erilaisissa ympäristöissä. Tähän joukkoon mahtuu keskusta-asumista, pientalovaltaisia laitakaupunkialueita, suuria lähiöitä ja myös maaseutu- ja mökkiasuntoja.

Viihtyisän asuin ympäristön merkitys on oleellisesti korostunut viimeisten

vuosikymmenten aikana. Kasvaneet vaatimukset heijastelevat osaltaan yhteiskunnan kehitystä. Kun ennen asuntotuotannossa tähdättiin lähinnä suuriin määrällisiin lukuihin, tänä päivänä ympäristölliset laatusikat ja viihtyvyyden yleinen korostaminen ovat nousseet tärkeimmiksi arvoiksi.

Satavan ja Kaks Kerran alue on monessa suhteessa poikkeuksellinen asuin ympäristö. Alue on arvokas sekoitus historiaa, luontoarvoja ja nykyaikaista asutusta. Kaikkialle leimansa lyövä merellisyyden lisäksi oman lisänsä alueen ilmeseen antaa Kaks Kerranjärvi, joka luo monenlaisia virkistysmahdollisuuksia alueen asukkaille.

Osayleiskaava on mahdollisuus uuteen

Turkulaisilta löytyy lähes poikkeuksetta mielipide, kun puhe kääntyy asemakaavoihin ja etenkin kaupunkikeskustan rakentamiseen. Tämä on hyvä, sillä välinpitämättömyys on vaihtoehdoista huonoin.

Kaupunginhallitus päätti 2013 käynnistää Satava–Kaks Kerran aluetta koskevan osayleiskaavan laadinnan. Työssä on asetettu tavoitteita, jotka mahdollistavat sekä saarten kehittämisen väljäksi saaristomaiseksi asuinalueeksi että viherverkoston säilymisen. Osayleiskaavatyö tulee luonnosvaiheeseen kuluvan vuoden aikana.

Kaks kertaseura on seurannut tiiviisti alueen osayleiskaavan valmistelutyötä ja osoittanut hyvää aktiivisuutta. Kuten Kaks kertaseuran puheenjohtaja Markku Kalliomäki on 2X-lehden pääkirjoituksissaan muistuttanut, sekä kaavoituksessa että jätevesijärjestelmissä on kyse sangen merkittävistä taloudellisista ja asuin ympäristöön liittyvistä ratkaisuista, joihin on olemassa monenlaisia vaihtoehtoja. Uskon että hyvässä vuoropuhelussa löydämme kestävä ratkaisun, joka turvaa alueen ympäristöarvot ja luo samalla nykyaikaisia asuin vaihtoehtoja tuleville sukupolville.

Hyvät Kaks kertaseuran jäsenet!

Kaks kertaseura on pirteä ja aktiivinen kotiseutuyhdistys, joka yli 800 jäsenensä voimin toimii alueensa asukkaiden vahvana äänenä etuja ajaen ja edistäen, tapahtumia järjestäen ja yhteishenkeä luoden. Minulla on ilo toivottaa Kaks kertaseuralle parhaimmat onnitteluni 60-vuotisen taipaleen johdosta sekä menestyksestä tulevaisuutta.

Kaarin Kurri

Kakskertaseuran 60-vuotistaival Kulhon kesäasukkaan silmin

Tänä keväänä 60 vuotta täyttäneellä Kakskertaseuralla on vaiheikas menneisyys, joka alkoi huvilanomistajien yhteenliittymänä ja kasvoi kaikki saarelaiset kokoavaksi voimaksi. Yhdistyksen virallisena perustamispäivänä pidetään toukokuun 6. päivää vuonna 1955. Silloin Kakskertaseuran edeltäjä, Kakskerran Huvilanomistajain Yhdistys, merkittiin yhdistysrekisteriin. Yhdistyksen perustamisen puuhomiehiä olivat Otto Viitanen, Rufus Lönkä, Jorma Pitkänen, Viljam Perilä ja Arvid Schrey. Ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin kouluneuvos Otto Viitanen.

Kuva yllä: Juhannuksen jälkeisenä viikonloppuna järjestetty Kakskertapäivä Käräjäneen kokoa vakinaiset ja vapaa-ajanasukkaat viihtymään yhdessä ja keskustelemaan ajankohtaisista kysymyksistä. Vuonna 2008 Kuurojen yhdistyksen Merimajalla oli aiheena vesiensuojelu ja puhujana ympäristöministeri Paula Lehtomäki, joka istuu kuvassa ensimmäisen penkin oikeassa päässä. Lehtomäen vieressä on seuran puheenjohtajana 2008-2010 toiminut Mirja Koivunhalo. Seuraavan etupenkin päässä ovat Markku Monnonen (pj 1998 – 2007) ja seuran puheenjohtajan nuijaa vuosina 1974-1986 heiluttanut Raimo Narjus. Kuva Kaarin Kurri.

Seuran ensimmäisten 15 toimivuoden ajan Kaksikerta oli itsenäinen maatalousvoittoinen kunta. Kuten yhdistyksen nimikin kertoo, seura edusti vain osaa saarelaisista, Turussa vakinaisesti asuvia ja Kaksikerran kunnan alueella huvilan omistavia henkilöitä. Kesäasukkaita saarissa oli ainakin kolminkertainen määrä vakinaisiin asukkaisiin nähden, mutta päätöksenteko oli kunnanisien kädessä. Vuoden 1968 alussa toimeenpantu kuntaliitos merkitsi melkoista myllerrystä paitsi kantaväestölle myös huvilanomis-

Vuoden Kaksikertalaiseksi 2005 julistettiin Brinkhallissa pidettyjen kärkeä päätteeksi pariskunta Markku (keskellä) ja Marjatta (oik.) Jokinen. Kuhlossa asuva pariskunta vastasi 1990-luvulla mm. 2X-lehden toimittamisesta, Markku toimituskunnan puheenjohtajana ja Marjatta toimittajana. Markku luotsasi seura myös puheenjohtajana vuodet 2011-2012, jolloin lehden oikovedokset jälleen levittäytyivät heidän olohuoneeseensa. Arvonimen luovuttivat pj. Markku Monnonen (vas.) ja kunniapuheenjohtaja Raimo Narjus. Kuva Kaarin Kurri.

tajien yhdistyksessä. Kuntaliitos vei siltä toimintapohjan vaan ei toimintatarmoa. Huvilanomistajien yhdistys otti tehtäväkseen henkisen sillan rakentamisen. Sääntö- ja nimimuutoksen avulla se kokosi suojiinsa niin kesä- kuin ympärivuotiset asukkaat ja otti valvoakseen myös omakotiasukkaiden edun.

Uudistetun, Kaksikertaseuraksi nimitetyn yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin elokuussa 1974 muutosprosessin läpi luotsannut Raimo Narjus. Monet tehtävät periytyivät vanhalta yhdistykseltä, mutta uusia tuli niin paljon, ettei johtokunta voinut ottaa niitä yksin suorittaakseen. Vastuu tehtävistä hajautettiin toimikunnille, joiden kautta tavoitteelliseen toimintaan sitoutettiin monikymmenpäinen jäsenjoukko. Ensimmäisenä työn aloittivat Julkisen liikenteen työryhmä, Kalastustoimikunta, Virkistys- ja ulkoilutyöryhmä sekä Kulttuuri- ja historiatyöryhmä. Samat työryhmät toimivat yhä edelleen, joskin niiden tehtäviä ja nimiä on muokattu useaan otteeseen. Tapahtumien ja tilaisuuksien järjestäminen on ollut 1990-luvun alkupuolelta lähtien Kulttuuri- ja toimintaryhmän ja historia- ja perinnetiedon tallentaminen Historia- ja kotiseututoimikunnan vastuulla. Ympäristö- ja kaa-voitusasioiden seuranta luotettiin samaan aikaan Asumis- ja ympäristötoimikunnalle. 2000-luvun alussa työryhmiin lisättiin Työvaliokunta, jonka muodostavat puheenjohtajat, sihteeri ja tiedottaja, sekä viimeisenä Koulutyöryhmä huolehtimaan asukkaita hiertävästä oman koulun puuttumisesta.

Kaks kertaseuran 60-vuotisen taipaleen aikana toimialue on kokenut melkoisen muutoksen. Poissa on itsenäinen kunta ja sen halpa veroäyri, maanviljelijäväestö on huvennut vähiin, suurin osa vakinaisista asukkaista asuu omakotitalossa ja moni vanha huvila on saneerattu ympärivuotiseksi asunnoksi. Kaks kertasta on tullut vauras ja vetovoimainen alue, jonka asukkaat käyvät työssä Turussa ja muissa lähikunnissa. Kaks kertaan on hakeuduttu sen luonnonrauhan, väljyyden, hyvän maineen ja turvallisuuden vuoksi. Uudis- ja kesäasukkaita yhdistää tarve hidastaa elämäntapaansa. Rauhoittumisen myötä silmät avautuvat ja herää uteliaisuus ympäristöä ja sen menneisyyttä kohtaan.

Kaks kertaseura on saarten muisti

Kaks kertan historian ja perimätiedon tunnetuksi tekeminen ja kerääminen kulkevat punaisena lankana seuran toiminnassa. Oman ympäristön oivaltava lukutaito auttaa myös uusia asukkaita juurtumaan ja asettumaan osaksi itseä suurempaa jatkumoa.

Rakennemuutoksen myötä kesäasukkaiden ja vakinaisten asukkaiden näkemykset oman asuinympäristön eduista ja heille tarjoamista mahdollisuuksista ovat yhdenmukaistuneet. Kaupungissa töissä käyvät tarvitsevat hyviä kulkuyhteyksiä vielä kipeämmin kuin huvilasukkaat ja muualla työssäkäyviä tiiviimmin saarissa viihtyvät lähipalveluita ja

virkistystä arjen lomaan. Kaks kertaseuran 1970-luvulta saakka miltei yhtäjaksoisesti järjestämät tapahtumat – suvikirkko, siivoustalkoot, askartelu- ja harrastuspiirit, retket, elotulet ja 1990-luvun alussa mukaan liitetty Hirvilammen joululounas – ovat muodostuneet tärkeäksi osaksi saarelaisten vuotuiskiertoa. Kesän kohokohta on vapaa-ajanasukkaat ja vakinaisen väestön yhdessä viihtymään ja ajankohtaisista aiheista keskustelemaan kokoava Käräjät, joista ensimmäiset pidettiin 1950 ja 1960-lukujen taitteessa. Vuodesta 2001 lähtien Käräjät on pidetty osana Kaks kertapäivää, jonka järjestämiseen osallistuvat kaikki Satava-Kaks kerta -alueen yhdistykset ja yhteisöt. Käräjät ovat vuodesta 2000 huipentuneet Vuoden Kaks kertalaisen nimeämiseen.

Kaks kertaseura on vuosikymmeniä tehnyt pitkäjänteistä ruohonjuuritason työtä toimialueensa asukkaiden hyvinvoinnin, palveluiden ja viihtyisän asuinympäristön luonnon- ja kulttuuriarvojen säilyttämiseksi ja edistämiseksi. Yhdessä on saatu aikaan paljon: lossia ei tarvitse enää jonottaa, tiet ovat kevyenliikenteen väyliä lukuun ottamatta hyvässä kunnossa, järven tila on parantunut ja Kaks kertan menneisyys ja tarinat on koottu kaksiosaiseksi historiakirjaksi. Hyvinvoinnin myötä Kaks kerta-henki on selvästi kohentunut, kaks kertalaisuudesta ollaan ylpeitä.

Saarten vahvuus ja vetovoimaisuus muodostuvat väljästä asutuksesta, jossa perinteisellä maanviljelyselinkeinolla on

tilaa jatkaa, ja ihastuttavasta saaristo- ympäristöstä, jossa luonnonrauha ja virkistys kulkevat käsi kädessä. Minä perheineni hakeuduin Kulhon kesäasuk- kaaksi viime vuosituhannen lopulla, jolloin kaupungin luopuessa vanhoista kesäsiirtoloista meille avautui tilaisuus saada pieni osasemme kesäparatiisia. Onnen huumassa liittyminen Kakskertaseuraan oli itsestään selvä valinta [joskin ”Kulhon keisari” Markku Jokinen piti siitä huolen kiikuttamalla liittymislomak- keen käteen], vaikka emme juuri ole kaivanneet seuran aktiivisesti tarjoamia virkistyspalveluja. Meille työkiireiden

kanssa viikot kaupungissa pakertaville on toistaiseksi riittänyt oman saarikodon suoma rauha. Sinne etäisesti kaikuvat Kaks Kerran liikenteen äänet, joihin alku- vuosina kuului lauantaiaamulla klo 10 lintujen äänet syrjäyttänyt jäätelöauton merkkisävelmä, muistuttavat kaupungin ja talvikodin läheisyydestä. Meriretkille suunnattaessa salmen erottama Kaks- kerran saari merkitsee melkoisen pitkää etappia, joka on kierrettävä ennen kuin Airiston aallot avautuvat, mutta takaisin tultaessa Erikvallan kalliot tuntuvat jo paluulta kotiin.

Koskaan ei Kakskertaseuran tarvitse perua talkoita osanottajien puutteen vuoksi. Kesäkuussa 2010 oli vuorossa Kaks Kerran hautakivien inventointi, joka tehtiin osana Kotiseutuliiton Jokaisen oma kulttuuriympäristö (JOY) -kampanjaa. Kuva Kaarin Kurri.

Kaks kertaseuran historiaan perehtyesäni ja yhdistyksen toimintaa muutaman vuoden sihteerinä aitiopaikalta seuratuani olen saanut nähdä, millainen arvostus kotiseutua ja sen perinteitä kohtaan siivittää jäsenistöä kantamaan huolta myös tulevaisuudesta. Kaks kertaseuran toiminta tuntuu vastuullisten vetäjien ja asiantuntevan jäsenistön käsissä muuttuneen vuosikymmenten saatossa aina vain aiempaakin tavoitteellisemmaksi. Yhteisöllisyyttä lujittavan ja identiteettiä vahvistavan kotiseututoiminnan rinnalle on vahvistunut edunvalvonta.

Kaks kerranjärven kunnostaminen ja kaavoitusasiat ovat työllistäneet seuraa 1980-luvun alusta lähtien. Järvensuojelusta katseet ovat laajentuneet myös saaria ympäröiviin merialueisiin ja liiallisten ravinnekuormitusten vaikutukseen vesien tilaan. Tällä hetkellä ajankohtaisimmat haasteet nivoutuvat Kaks kerran oman koulun kohtaloon ja vireillä olevien maakuntakaava-, osayleiskaava- ja asemakaavahankkeiden seurantaan ja niihin vaikuttamiseen. Ne edellyttävät vuorovaikutteisuutta, jossa Kaks kertaseuralla on tärkeä rooli.

Paikallinen identiteetti muodostuu alueen kulttuuri- ja luonnonympäristöstä, perinteestä ja historian tuntemuksesta. Kaks kerran asutus on syntynyt pitkän ajan kuluessa, talo talolta, eikä se paikallista omaleimaisuuttaan kadottamatta kestä nopeatempoista muutosta. Aiemman osayleiskaavakierroksen (2001 – 2012) aikana kaavailtu 10000 uuden

asukkaan määrää ei olisi saatu puoliintumaan ilman Kaks kertaseuran sinnikkästä työtä. Myös 2013 vireille tulleen kaavan tavoitteeksi asetettu mitoitus kaksinkertaistaa nykyisen väkiluvun. Tasaisesti eri puolille sijoitettuna se kohtelee tasapuolisesti kaikkia alueita, on kunnallistekniikan toteuttamiselle äärettömän kallis, eikä jätä sijaa kulttuuriympäristöjen säilymiselle. Suuren taajaman rakentaminen on taloudellista ja säästää muut alueet ennallaan, mutta ei täytä niitä asuin ympäristövaatimuksia, joita nykyisin alueelle hakeutuvat arvostavat. Kaks kertaseuran runsaat 10 vuotta sitten kaavailema kyläasutus rakennemalli on yhä ajankohtainen ja seuran sovittävän luonteen mukainen kompromissi.

Kaks kertaseuran vahvuus on ollut aina sujuva ja nopea tiedonkulku ja vastuuntuntoinen tiedonvälitys, oli kyse sitten saarten tapahtumista ja toimijoista, aluetta koskevista muutoksista tai Kaks kertaseuran oman toiminnan esittelystä. Omat www-sivut avattiin loppuvuodesta 2004. Samalla siirryttiin sähköiseen tiedonvälitykseen, tietokantapohjaisen jäsenrekisterin ylläpitoon ja jäsenmaksulaskutukseen. Ajankohtaisten asioiden taustoittamisessa ”Myllykylän kalastusmerkiltä” nimensä saanut ja jo vuodesta 1990 lähtien 1-2 kertaa vuodessa julkaistu 2X-lehti on korvaamaton. Lehden kiinnostavien artikkeleiden kautta tutuksi ovat tulleet saarten menneisyys ja läheisiksi niin eilispäivän kuin nykyiset asukkaat ja toimijat. Turkuseuran järjestämässä pihakilpailuissa palkittujen piha-piirien, arkkitehtuuri kohteiden ja kie-

toivien vanhojen asuin- ja huvilamiljöiden esittelyn ansiosta ymmärrys saarten syliin kätkeytyviä helmiä kohtaan on keriytynyt auki pala palalta. Lehden vastaavan toimittajan, sittemmin päätoimittajan tehtävistä kantoi vastuun sen perustamisesta lähtien kuolemaansa saakka yhdistyksen itseoikeutettu kunniapuheenjohtaja, rakennusneuvos Raimo Narjus. Vuodesta 2011 lähtien päätoimittajan tehtävä on kuulunut seuran puheenjohtajalle.

Raimo Narjus toimi Kaks kertaseuran puheenjohtajana runsaat 20 vuotta. Vuonna 1996 seuran puheenjohtajaksi nimitettiin Paasikivi-Opiston vastaava opettaja Heikki Toimi. Kahden vuoden päästä vetovastuuseen tarttui johtaja Markku Monnonen, joka luopui puheenjohtajuudesta 10 vuoden pestin jälkeen siirtyäkseen Narjuksen jalanjäljissä Turkuseuran puheenjohtajaksi. Vuonna 2008 Kaks kertaseuran puheenjohtajan nuija siirtyi Markku Monnoselta yrittäjä Mirja Koivunalholle ja 2011 sosiaalijohtaja Markku Jokiselle. Vuodesta 2013 lähtien puheenjohtajana on toiminut johtaja Markku Kalliomäki. Kukin puheenjohtaja on luotsannut seuraa omalla persoonallisella otteellaan perinteiden pohjalta, mutta tuoden siihen aina myös jotain uutta.

Kaks kerran asukkaat tuntevat itsensä etuoikeutetuiksi saadessaan herätä aamuisin lintujen lauluun ja meren tuoksuun. Etuoikeutettu on myös Kaks kertaseura, jonka monipuolisesti sivistynyt ja aktiivinen jäsenkunta on aina ollut val-

mis antamaan erityisosaamisestaan siivun myös yhteisön hyväksi. Kaks kertaseuran ansiot eivät ole jääneet muiltaan huomaamatta. Jo vuosikymmeniä yhdistys on saanut pokata miltei joka toinen vuosi - välillä jopa tiheämpään – Turkuseuran tunnustuksen aktiivisesta toiminnasta. Suurin menestys kirjattiin vuonna 2013, jolloin Suomen Kotiseutuliitto nimesi Turun Kaks kerran vuoden kaupunginosaksi. Valinnan perusteluissa Kaks kertaseuraa kiitettiin Turun vanhimaksi, suurimmaksi ja vilkkaimmin toimivaksi kaupunginosaseuraksi, joka järjestää runsaasti tapahtumia, seuraa kaavoitusta, julkaisee omaa lehteä sekä päivittää tarmokkaasti omia kotisivujaan. Valinnan myötä Kaks kerta ja Kaks kertaseura saivat runsaasti huomiota niin valtakunnallisissa kuin paikallisissa tiedotusvälineissä.

Kaks kertaseura on 60 vuoden aikana luonut vahvan toimintakulttuurin ja verkoston, jonka avulla uusia asukkaita autetaan integroitumaan saaristolaisiin, vanhoja sopeutumaan väistävämmiin muutoksiin ja ennakoiden vaikuttamaan kehityksen kulkuun. Pienet tapahtumat ja harrastuspiirit paikkaavat palvelujen puutetta, piristävät arkea ja luovat hyviä naapuruussuhteita. Kaks kertaseura tarjoaa sitoutumattomana ja aatteellisena yhdistyksenä vapaan foorumin mielipiteen vaihdolle. Rakkaudesta kotiseutuun kumpuaa utterra työ sen asukkaiden hyväksi.

Onnea 60-vuotias!

Minun Kakskertani

Kyymmenen vuotta sitten, v. 2005, kun Kakskertaseura täytti 50 vuotta, kirjoitin seuran julkaisuun jutun Kaks Kerran Myllykylän yhden vanhan kantatilan, 200-vuotiaan Alitalon uudesta elämästä, sen uusista asukkaista ja talojen ja pihapiirin kunnostamissuunnitelmista.

Kaukana Suomesta parikymmentä vuotta asuneena ja lähes 30 muuttoaläpikäyneenä, olin kokenut voimakkaan ”dejavu” tunteen edellisenä vuonna, Alitalon pihapiiriin ja tupaan ensi kertaa astuessani (naapurikylän Penilän kesämökkiläisenä vuosikymmeniä viettäen Myllykylän raitti oli toki tullut tutuksi, mutta tämän suojellun kylän talot asukkaineen eivät niinkään). Tämä heti tutulta tuntuva paikka olisi siis nyt se ympäristö, johon saisin monen mutkan jälkeen perheineni ihan virallisesti juurtua. Ihmeellistä.

Entä miten tuo juurtuminen on sujunut? Talo on toki asuttava, mutta ulkorakennusten ja pihapiirin remontti on tietysti vielä kesken. Työtä on ollut paljon. Hämmäntäväähän olisikin, jos kaikki yllättäen olisi valmista, omassa puuhamaassa kun kuitenkin on sitä elämisen makua. Ja tähän sopii vallan hyvin

ammattikseen muutenkin suunnitteleville asukkaille. 1800-luvun alun hirsitalo ja aitta on kengitetty ja saman ajan pienen tallin katto kunnostettu, jotta sen seuraavat asukit, ”Omat Kanat, Omat Munat”-kirjan innoittamana päätetyt kotkottajat voivat kohta pian saapua. Seuraavaksi sitten asukit siihen - toistaiseksi piirustuspyydälle jämähtäneeseen - superihmeelliseen tulevaan kasvihuoneeseen, sortuneen navetan raunioille?

Kaari Utrio totesi haastattelussa hiljan, että ”maalla on tilaa ja ihmisen kokoista elämää.”

Voisiko sen paremmin sanoa.

Täällä Turun maaseudulla, Kaks Kerrassa, on todella tilaa ja ihmisen kokoista elämää. Ikkunoista aukeaa yhdestä viljely peltomaisema, toisesta metsää ja kalliota ja kolmannesta hyvien kylänaapurien taloja. Haisteluetaisyydellä ovat meri ja järvi. Äänimaailmassa kilvoittelevat nyt keväällä siivekkäät muuttomatkalaiset, äänekkäimmin joutsenparit ja rastaat. Jonkin ajan päästä puron varrelta kantautunee taas odotettu juhlaconsertti, kun sen jokavuotiset soittajat, satakielet, ovat asettuneet taloksi.

Toki tähän idylliin mahtuu myös liikenteen ääniä, kuten nastarenkaitten rahiinaa asfaltilla ja ajoittaista ihmisäänien kirjoa. Iloita voi silti tuosta viimeisestä, sillä ilman hyviä naapureita ei olisi sitä yhteisöllisyyttä, mikä on tehnyt Kakskerassa asumisesta niin erinomaisen hienoa. Naapurit, ja seuraavankin kylän naapurit (oikeastaan koko saaren väki) tunnetaan. Kuulumiset vaihdetaan kun tiellä tavataan ja tarvittaessa kokoontutaan pohtimaan yhteisiä asioita. Aina ei olla ehkä samaa mieltä, mutta suunta on aina sama: yhdessä parempaa tulee.

Palveluita meille ei juuri kaupungin puolelta ole tarjottu. Itse on pitänyt järjestää mitä on voitu. Kakskeran kunnan aikaiset koulu ja terveystalo ovat muisto vain. Samoin posti. Kauppatarjontakin on vähentynyt sitten 1960-luvun, onneksemme kuitenkin Satavan Kyläkauppa vielä hoitaa tätä tarvetta loistavan palvelunsa ja valikoimansa kera. Ja onhan

meillä myös vielä oma kalastajamme, jonka tuotteisiin on totuttu luottamaan erityisesti juhannuksena ja jouluna. Ja oma teatterikin on, ihan totta, on monia osaajia ja taiteilijoita muutenkin. Ja on oma tuulimylly ja museotorppa ja oma VPK ja partiolippukunta Kakskeran Kaksoispiste, on Kakskertaseura ja Kakskertatalo kokoontumisiin ja upea vanha kivikirkko ja Brinkhallin ja Harjattulan kartanot... ja vaikka mitä.

Ja vielä on bussiyhteyskin kauppatorilta saarien perukoille asti. Tämän palvelun olemassa olo vähän sentään korvaa puutteita muuten siinä niin köyhässä virallisessa palvelutarjonnassa. Ilman tuota bussimatkailun antia kun olisi huomattavasti vaikeampaa päivittää tietonsa elämästä Kakskerassa (suomalaisetko vähäsanaisia?).

Ja taas tulee huomattua, että maailman paras paikka, tämä Kakskerta.

Kuva: Markku Kalliomäki.

Kakskerta vuonna 2055

Vuonna 2055 Kakskertaseura täyttää 100 vuotta. Teen 40 vuoden aikahypyn tulevaisuuteen. Ajelen äänettömällä sähköautolla Turun keskustasta etelään, läpi vilkkaan, ydinkaupunkialueeksi muutetun Hirvensalon. Satavan sillalle saapuessani kohtaan tutun merenkimalluksen. Sillalle laskeutuessani maisemat avartuvat ja koen tutun levollisuuden valtaavan mieleni. Kello-
taajuuteni hidastuu, sanottaisiin, jos olisin tietokone. Siirryn hektisen ydinkaupunkialueen kovista arvoista pehmeiden arvojen ja luonnon hallitsemaan maailmaan. Aistini herkistyvät. Sillan ylitettyäni kohtaan tutun tervehdyksen: Kakskerta – saaret salmien sylissä. Jylhät tammimetsiköt tien kummallakin puolella kätkevät sisäänsä Kakskerran porttina kehitetyn väljän omakotialueen puistomaisessa ympäristössä. Ekvallan uimaranta on entistä laajempi ja rantapusikko on vaihtunut rantapuistikoksi joka kyläkaupan edustalla päättyy siistiksi rakennettuun venesatamaan. Kyläkaupan vanhan rakennuksen tilalle on rakennettu uusi ajanmukainen, mutta edelleen kotoisa kyläkauppa. Asiakasmäärän kasvun takia parkkipaikkoja on tullut runsaasti lisää ja myös venesataman uuden laiturin tuntumassa on kahvio. Alku näyttää ilahduttavan hyvältä!

Kakskerran vakinainen asukasmäärä on neljässä vuosikymmenessä kasvanut 1400:sta 4000:een. Saarille on rakennettu hiukan yli 500 uutta omakotitaloa ja olemassa olleista 1800:sta vapaa-ajan kiinteistöstä liki 400 on muutettu vakinaisiksi asunnoiksi. Ovatko Turun ainutlaatuisen saaristo-kaupunginosan arvot tallella, kasvaneet korkoa vai onko osa niistä menetetty?

Kyläkaupalta eteenpäin aukeaa edelleen vehmas peltomaisema. Perinnemaisema, joka elää vuodenaikojen ja kasvun tahdissa paikallisten viljelijöiden hoitamana. Olen kuullut, että Mäenpään, Uudenkylän ja Marielundin alueille on rakennettu väljät viihtyisät kylät sijoittamalla omakotitalot niin suurille tonteille, että rakennukset on kyetty hienovaraisesti sijoittamaan maastoon puuston siimekseen. Nämä kylät eivät näy Kakskerrantielle ja siksi ikivanhaan merenpohjaan syntyneen peltomaiseman ja metsikön rajaa kiertävän tien maisema on yhä levollinen.

Hennalan kartanon alueesta on tullut merkittävä perheiden kokoontumis-, harrastus- ja retkeilykeskus. Seurakunta on saanut toiminnalleen kokonaan uuden merkityksen alueellisena perheto-

minnan järjestäjänä. Kartanon rakennukset ja maat ovat ilman merkittäviä uusinvestointeja oivallinen ympäristö ja seurakunnan toiminta on mahdollistanut myös keskikaupungin perheille helposti saavutettavan avoimen retkikohteen.

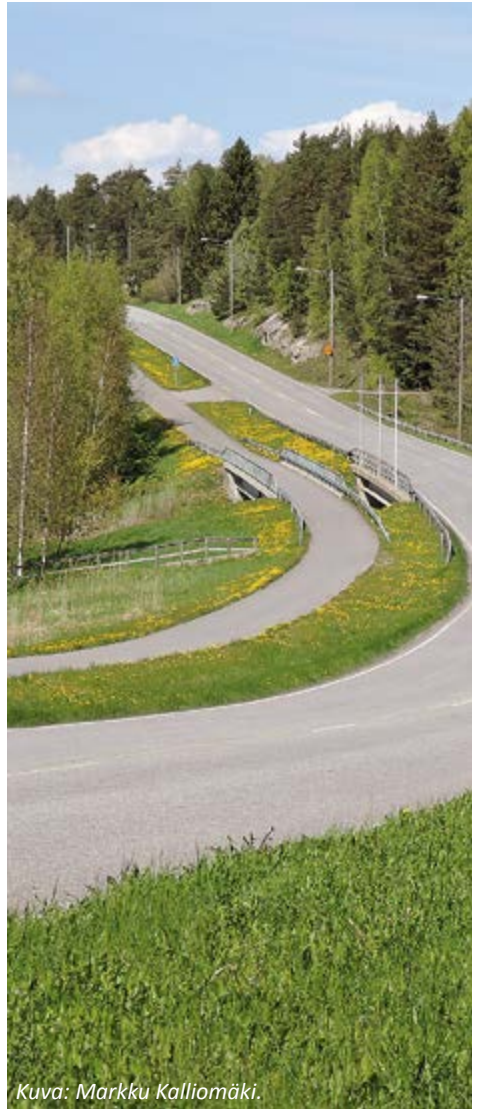
Samppaantien varressa on kevyenliikenteen väylä. Nikkilän alueelle on rakennettu omakotitaloja kylämäisesti väljille tonteille. Samoin Mäkivaaran kyläalue on täydentynyt uusilla väljille tonteille rakennetuilla omakotitaloilla.

Seuraintalon kenttä ja seuraintalo ovat ahkerassa käytössä. Nikkilän länsitalon pihalla seisova tuulimylly on yksi Kakskeran suosituista matkailunähtävyyksistä.

Annalaankin on tullut omakotitaloja seurakunnan maille. Lähistöllä on myös Airiston rantaan tehty yleinen uimaranta, johon kaupungistakin pääsee helposti Erikvallan bussilla. Aiemmin Airiston näkeminen olikin jokamieheltä jäänyt haaveksi julkisen ranta-alueen puuttumisen takia.

Kakskeran koulu on sijainnut jo yli 30 vuotta samalla paikalla, mistä vanha homehtunut koulurakennus purettiin neljäkymmentä vuotta sitten. Rakennus on monitoimitalo, jossa koulun ohella on esikoulu ja päiväkoti sekä harrastetiloja nuorisolle ja varttuneemmillekin. Myös saarten lukuisten yhteisöjen toiminta- ja kokoontumistarpeet on otettu kiitettävästi huomioon sekä sisätiloja että ulkoalueita suunniteltaessa. Koulun tontti on aiempaa laajempi ja rajautuu nyt Höyt-

tistensalmen rantaan ja siitä pitkälle Kirkkosalmelle päin. Rannassa on myös julkinen laituri, josta on hyvä lähteä vaikkapa vesibussiretkille. Koulu on edelleenkin koko Kakskeran ainoa julkinen palvelu.

Kuva: Markku Kalliomäki.

Koulun lähistöllä omakotitalojen määrä on lisääntynyt. Taloja on sekä Höyttistentien alussa että hieman etäämmällekin. Myös Höyttistensalmen etelärannalla on kyläalue. Viihtyisyydestä on huolehdittu sijoittamalla rakennukset maastoon ja kasvillisuuteen sopeutuvasti väljille tonteille. Lisääntyneestä asutuksesta huolimatta maisema on avara ja saariston luonnolla on siinä päärooli.

Hylkilahden tienhaarasta lähden Brinkhallintietä kirkolle päin. Kollin aluekin on täydentynyt uusilla omakotitaloilla väljän kylämäisesti, mutta ne eivät näy Brinkhallintielle, vaan tämänkin laakson vuosisatoja vanha kulttuurimaisema on tallella aitona. Kollin ja Brinkhallin välinen metsäalue on lähes kokonaisuudessaan virkistysalueena, jossa talousmetsässä on tilaa myös sienestykseen, marjastukseen, samoiluun ja metsästykseen. Alueella onkin paljon hirviä, kauriita, peuroja, kettuja ja jäniksiä, puhumattaakaan linnustosta ja pieneläimistä.

Tuttu nousu kirkon takaiselle mäelle, jossa Hyyrtilän tieharan jälkeen aukeaa tuttu avara näkymä Kaksikerranjärvelle. Hyyrtilään on tiettävästi rakennettu jonkin verran omakotitaloja lisää, mutta maisemat sekä tielle että järvelle ovat luonnonmaisemia. Brinkhallin kohdalla sydämeni sykähtää ja hyvänolon tunne valtaa mielen: Kaksikerran symboliksi noussut kartano on täydessä kukoistuksessaan ja Turulle merkittävä matkailu kohde. Kaksikerran saaristoon vesibussit kuljettavat matkailijoita Vanhan Suurtorin laiturista Pinellan kohdalta. Oppaat

kertovat, miten Prinkkalantalo, Turun linna ja Brinkhallin kartano liittyvät toisiinsa. Hans Erikssonin 1500-luvun lopulla rakennuttamasta kivilinnasta on jäljellä enää vain Kavaljeerinsiiven kellariosa. Muut rakennukset ovat Bondsdorfin myöhemmin rakennuttamia.

Brinkhallista Harjattulaan maisema on vanhastaan tuttu. Harjattulaan on rakennettu viihtyisä golfkylä ja paikka on suosittu matkailukohde myös veneilijöille ja vesibusseilla tuleville turisteille. Ravintolat ja muut lisääntyneet palvelut ovat suosittuja myös Kaksikerran asukkaiden keskuudessa. Aikoinaan Harjattulaan laadittiin tiivis asemakaava. Alueen rakentaminen on kuitenkin toteutettu paljon kaavaa väljemmin ja luontoon paremmin sopeuttaen, koska siten saatiin myös ostajat kiinnostumaan alueen loma-asunnoista.

Jatkan kierrostani Vapparin suuntaan. Tien varressa on kevyenliikenteen väylä ja itse tietäkin on levennetty ja oiottu. Siellä täällä havaitsen rakennettuja uusia omakotitaloja. Ne eivät kuitenkaan ole muuttaneet alueen luonnetta kaupunkimaiseksi. Saariston luonto on kiitettävästi säilynyt kaikkialla.

Miten tähän päädyttiin?

Neljäkymmentä vuotta sitten, 2015, Kaksikerran tulevaisuus oli tienhaarassa. Poliitikot keskustelivat, minkälainen asukasmäärä saarilla pitäisi olla 2050-luvulla. Mieliopiteitä oli laidasta laitaan, asu-

kasmäärän säilyttämisestä 1500:n tuntu-
massa tai kasvattamiseen jopa 8000:een.

Puoluetoimistoissakin herättiin kysymään: kenelle Turkua rakennamme? Usein kadoksissa ollut vastaus löytyi: asukkaille. Tiedostettiin, että saarten asukkaiden yksiselitteinen toive, saariston kehittämistä väljänä haja-asutusalueena oli myös kaikkien Turun asukkaiden edun mukaista. Kaivettiin esiin kaupungin jo aiemmin tekemä selvitys, joka yksiselitteisesti osoitti saarten asemakaavoittamisen kaupunkimaisesti seurauksineen olevan kaupungille taloudellisesti täysin kannattamatonta ja liian raskas taakka. Huomattiin myös kysyä mitä meillä on sellaista ainutlaatuista, mitä emme halua menettää? Vastaus oli helppo: Kappale ainutlaatuista Turun saaristoa Turun kaupungin osana on huikea arvo kaupungin imagolle,

Kuva: Markku Kalliomäki.

vetovoimalle ja matkailullisesti hyödynnettävissä. Ei myöskään haluttu jättää saaristokaupungin imagoa vain Paraisten ja Naantalin valttikortiksi asukkaista kilpailtaessa.

Poliittisessa tienhaarassa valintaa yksinkertaisti tosiasioiden tunnistaminen: Turun kaupunki oli siitä asti, kun Kakkerran saaristokunta vuodesta 1968 tuli osaksi Turkua, huolehtinut, ettei tämä haja-asutusalue muutu taajama-alueeksi, mikä puolestaan olisi velvoittanut asemakaavoittamaan saaret ja sen myötä tekemään raskaita kunnallisteknisiä investointeja saarille. Vuonna 2015 myös hallinto-oikeus totesi päätöksessään alueen olevan edelleen haja-asutusaluetta. Maakuntakaavaa vuonna 2015 uudistettaessa kaavan laatija niin ikään rajasi ydinkaupunkialueen Haarlan salmen Hirvensalon puoleiselle rannalle. Näin eteläpuoleisten saarien kehittäminen saariston luonnon arvoja vaalivalla tavalla kirkastuikin ainoaksi järkeväksi etenemistieksi.

Muutama maanomistaja esitti maidensa tiivistä kaavoittamista, mutta heillekin alueiden koemarkkinointi osoitti, että etäällä palveluista oleville tiivissä kortteleissa oleville asunnoille ei löytynyt ostajia kustannukset kattavilla hinnoilla, koska niissä ei toteutunut ostajien arvostamat luontoarvot, rauha ja väljyys. Kun suunnitelmat muutettiin ostajien arvostuksia vastaaviksi, toteutui maanomistajien taloudellisten odotusten lisäksi kaksikertalaisten yleinen toive luontoon sopeutetusta rakentamisesta.

Leif Kronberg ja Outi Tauriala-Tolonen

Valokuvausprojekti ”Kaksikerran vanhat talot”

Projektin alussa kuvauksen mielenkiinto kohdistui ainoastaan Kaksikerran vanhoihin aittoihin. Erityisen mielenkiintoinen kohde oli Löyttyniemen aitta, jonka ”ryhti” oli katoamassa. Aitan pystysuorat seinät olivat ajan kuluessa saavuttaneet S-muodon ja aitta oli vähällä romahtaa. On ilo huomata, että aitta on nyt restauroitu ja seinät ovat saaneet ryhdin takaisin.

Seuraavana kohteena oli Keerlan aitta. Aitta oli rakennettu erittäin suurella huolella ja siksi se on säilynyt tähän päivään saakka hyvässä kunnossa. Muutama vuosi sitten aitan ovi oli jostain syystä poistettu sillä seurauksella, että sadevesi pääsee kosteuttamaan aitan lattiaa. Tästä alkaa aitan romahtaminen!

Kaksikerran vanhoille tiloille rakennettiin aina aitta ja niitä löytyy vieläkin lähes jokaiselta tilalta. Ollilan, Hylkilahden ja Myllykylän tilojen aitat ovat tänä päivänä

ny hyvässä kunnossa omistajien huolenpidon takia ja siksi aitat säilyvät vielä tulevien sukupolvien ihailtavaksi.

Kaksikerran vanhimpiin aittoihin kuuluu Monnoisten tilan aitta. Aitan sisäseinästä löytyy vuosiluku 1866, joka kertoo sen pystytysvuoden. Aitta on melkein

Löyttyniemen aitta. Kuvat: Leif Kronberg.

150 vuotta vanha! Siitä näkyy ajan patina, mutta aitan kunto on erittäin hyvä ja se varmasti pysyy pystyssä vielä vuosikymmeniä.

Projektin laajetessa tuli kuvatuksi myös vanhat riihet ja päärakennukset. Päärakennuksia kuvatessa huomasimme, miten tarkasti ennen valittiin rakennuksien sijainti. Asuintalo rakennettiin paikalle, joka oli mahdollisimman suojainen ja lämmin. Aurinko pääsee vapaasti paistamaan päärakennukselle ja sen pihapiiriin etelästä ja ulkorakennukset sekä ympäristö antavat suojaa tuulelta, varsinkin pohjoistuulelta. Ei tullut kysymykseenkään, että asuintalo olisi rakennettu korkealle tuuliselle mäelle!

Projekti on nyt loppusuoralla ja Kaksikertapäivän yhteydessä järjestetään valokuvanäyttely Brinkhallin kartanon tiloissa, missä on nähtävänä noin 12 kuvauskohdetta. Kaikkiaan esillä on yli 40 kuvaa.

Projekti on ollut erittäin antoisa. Melkein jokaisesta kohteesta on löytynyt mielenkiintoista kuvattavaa. Olemme tavanneet ystävällisiä ihmisiä, jotka ovat suhtautuneet projektiimme suurella innolla ja ovat olleet hyvin auttavaisia. Joskus kohteiden omistajat ovat valitelleet talojen kuntoa, mutta on muistettava, että suurten vanhojen talojen kunnossapito vaatii sekä rahallista panosta että työvoimaa. Monella rakennuksella, varsinkin ulkorakennuksella, ei ole suurta käyttöarvoa, mutta kunnossapidolla voidaan kuitenkin kunnioittaa ja säilyttää edesmenneiden sukupolvien saavutuksia. Projektin aikana olemme monesti todenneet, että olemme viime tipassa liikkeellä – useat rakennukset eivät ole pystyssä enää montaa vuotta, mutta ainakin valokuvat ovat olemassa ja säilyvät. Valokuvat on tarkoitus luovuttaa museovirastolle projektin päättyessä.

Valokuvauskilpailun tulokset

Kakskertaseuran vuoden 2014 valokuvauskilpailun voittajat palkittiin itsenäisyyspäivänä Hennalassa runsaslukuisen yleisön edessä. Kilpailuun tuli kaikkiaan 37 valokuvaa kymmeneltä eri kuvaajalta. Kuvat jakautuivat sarjojen kesken siten, että ihmiset-sarjaan tuli 6 kuvaa, eläimet-sarjaan 10 kuvaa ja maisema-sarjaan 21 kuvaa.

Kilpailun tuomarina ja palkintojen jakajana toimi palkittu turkulainen luontovalokuvaaja Tapio Kaisla. Tapion viimeisin saavutus on Vuoden luontokuva-kilpailun 2014 maisemasarjan voitto.

Jokaisessa sarjassa jaettiin voittajan lisäksi yksi kunniamaininta. Koska kuvat arvosteltiin ”sokkona” ja tuomari ei tiennyt kuvaajien nimiä, meni useampi palkinto samalle kuvaajalle.

Ihmiset-sarjassa palkintopöydän puhdisti Eila Monnonen. Sarjavoitto tuli valokuvalla ”Kesäpäivä” ja kunniamaininta kuvasta ”Kotimatka”. Voittajakuva on kuvattu Rymättylän Salonkylässä ja tuomari piti erityisesti kuvan kesäisestä tunnelmasta.

Eläimet-sarjassa voiton vei Jarmo Linkosaari koskettavan humoristisella ku-

Kilpailun järjestäjä Jukka Lämsä (vas) sekä kilpailun tuomari Tapio Kaisla (kesk) luovuttamassa palkinnon Jarmo Linkosaarelle. Kuva: Mika Eklund.

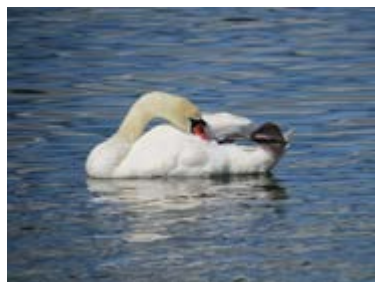
vallaan pääskysen poikasista. Kuva on otettu Kakskerran Korterannassa. Kunniamaininta meni Mirja Rakkolaisen kuvalle ”Lepotuokio”. Kuvassa joutsen venyttelee jalkaansa hienosti sommitelussa kokonaisuudessa.

Maisema-sarja oli kaikkein kovatasoisin ja voittajaksi selviytyi jälleen Jarmo Linkosaari. Jarmon ottama kaunisvärinen kuva auringonlaskusta ja kuvan tasapainoinen sommittelu veivät tällä kertaa

voiton. Tiukassa kilpailussa Mirja Rakkolaisen ”Pitsikuu” sai kunniamaininnan. Tuomari kehui erityisesti kuvaajan oivallusta kehystää täysikuu pitsireunuksin.

Palkituista kuvista luovutettiin Kaks kertaseuran käyttöön taulut, jotka tulevat olemaan esillä seuran tulevilla tapahtumissa. Taulut tullaan myymään myöhemmin ilmoitettavana ajankohdana.

Kilpailun tukijoina toimivat JAS Kamerakauppa ja Rajala Pro Shop, jotka lahjoittivat kilpailun palkinnot.

Kunniamaininnat: Eläimet-sarjan Lepotuokio ja Maisema-sarjan Pitsikuu, Mirja Rakkolainen.

Ihmiset-sarjan voittajakuva: Ihmiset, Eila Monnonen.

Maisema-sarjan voittajakuva: Vappari Tammön edustalla, Jarmo Linkosaari.

Eläimet-sarjan voittajakuva: Kaks kerran Kortteranta, Jarmo Linkosaari.

Brinkhall juuri nyt ja kauan sitten

Brinkhallin kartanolla on tapahtunut paljon viimeisen vuoden aikana. Kartanon nykyinen omistaja Suomen Kulttuuriperinnön säätiö on rakennuttanut merenrantaan uuden saunan ja korjauttanut huvilarakennuksen. Molemmat rakennukset on varustettu vesijohdolla ja viemärillä sekä uusilla kodinkoneilla. Rantaan saadaan myös kunnollinen laiturit. Kokonaisuus on vuokrattavissa vaikkapa pidemmäksikin aikaa. Viime vuonna korjattiin vihdoin myös päärakennuksen julkisivu. Museovirasto valvoi tarkkaan laastin värisävyä ja työn suoritusta. Viimeinen lopputarkastus oli nyt toukokuussa. Ikkunat saavat ehostuksensa tänä vuonna. Kartanolla jatkuu muidenkin rakennuksien suojelu ja korjaustyöt. Ensimmäinen on kuitenkin hankittava lisää rahoitusta. Vanhojen puiden vaaralliset kuivaneet oksat on poistettu ja samalla kaadettu muutama kuolemaisillaan oleva puu. Yhdestä englantilaisen puutarhan vanhasta tammesta tehtiin kelo, sen nimi on Akka.

Brinkhallissa on ollut runsaasti erilaisia tapahtumia ympäri vuoden. Sinne on tultu kauempaakin pitämään useampien

päivien tilaisuuksia. Brinkhallin Ystävät ry:n jäsenet ovat auttaneet säätiötä suorittamaan tilaisuuksien aiheuttamista haasteista. Kesäkaudella ovat kahvio ja taidenäyttelyt auki. Säätiö on palkannut riittävästi kesätyöntekijöitä ja Brinkhallin Ystävät voivat keskittyä puutarhanhoitoon. Tänä vuonna saadaan muuripuu-tarhakin kukoistamaan.

Kaksikerralla on mahtava historia ja alueen saariin liittyy satoja mielenkiintoisia tositarinoita ja myös sellaisia tarinoita joiden todenperäisyys ei ihan selviä. Pelkästään Brinkhallin kartano ja sen paikalla ennen kartanoa olleet rakennukset ja puutarhat antavat paljon mietittävä - voi kun vanhat muurit osaisivat puhua.

Brinkhallin alueen keskiaikaiset tiilenpolttajien asunnot ja rakennelmat saivat väistyä, kun Hannu Eerikinpoika, tai niin kuin nykyään kuuluu sanoa Hans Eriksson, ihastui alueeseen ja rakennutti sinne kivilinnansa. Tästä rakentamisesta on ensi vuonna 450 vuotta. Brinkhallin tai Prinkkalan, kuten paikkaa myös kutsuttiin, hän oli perinyt äidiltään. Hans Eriksson palveli Ruotsin kuningasta monin

tavoin ja sai kiitokseksi nimiinsä useita kartanoita ja voudin tehtäviä niin Suomessa kuin muuallakin. Hän oli myös Turun linnan vouti ja hänet aateloitiin 1576. Mutta kun kuninkaanvalta vaihtui, hänestä tuli maanpetturi ja hän joutui vankilaan. Kun valta taas vaihtui, hän sai omaisuutensa takaisin. Hän oli kuitenkin haavoittunut jalkaan, eikä enää pystynyt kunnolla liikkumaan. Loppuaikansa hän eli Brinkhallissa ja kuoltuaan 1608 hänet haudattiin Turun tuomiokirkkoon. Hans Erikssonin ajalta on vielä kavaljeeriisiven alla kellari paksuine seinineen ja pikkuruisine ”ampuma-aukkoineen”.

Brinkhall oli kaiken kaikkiaan Prinkkalan suvulla lähes 50 vuotta. Sen jälkeen oli useita omistajia, joista pisimpään paikan omistivat Cruus-suku (68 v) ja von Glan-suku (25 v). Gabriel Bonsdorff, aateloituna von Bonsdorff, osti paikan 1792. Hän suunnitteli kartanon uusklassiset rakennukset, rakennutti maassamme varhaisen englantilaistyyppisen maisemapuiston ruutanalampineen ja perusti keittiökasvien siemenviljelyksen. Kaikki pihapiirin rakennukset ovat ulkopäin siinä kunnossa, millaisiksi ne alun perin suunniteltiin. Bonsdorff-suvulla kartano oli 80 vuotta. Tämän jälkeen oli useita lyhytaikaisia omistajia, kunnes Sarlinit ostivat kartanon 1915 ja ryhtyivät tekemään uudistuksia. Sarlineilta kartano siirtyi Greta ja Werner Rambergille. He tekivät päärakennuksessa mitavat remontit, huoneet siirtyivät ylhäältä alas ja alhaalta ylös ja kaikki parketit, seinämaalaukset ja kylpyhuoneet ovat heidän ajaltaan. Greta Ramberg jäi sit-

temmin yksin asumaan kartanoa ja moni muistaa vielä hänet ja hänen puutarhurinsa, kartanolta haettiin omenoita ja vihanneksia. Kartanolla kasvoi tuolloin 5000 omenapuuta. Sotatalvi vei omenapuut ja poltti navetan, Greta päätyi pilkkomaan tilaa ja myi paljon tontteja ja lopulta koko kartanon Turun kaupungille vuonna 1968. Rambergien aika kesti kaikkiaan yli 40 vuotta. Turun kaupungilla kartano oli yli 30 vuotta. Hovi-mäki filmattiin Brinkhallissa ja filmauksien päätyttyä 2003 Suomen Kulttuuri-perinnön säätiö pääsi suunnittelemaan ja toteuttamaan kartanosta monipuolista kulttuurikeskusta. Tämä työ jatkuu edelleen.

Kuva: Outi Kauppi.

Metsästysseura Kaksikerran Erä kevätaskareiden äärellä

Tämänkin lehden sivuilla on jo aiemmin ollut juttua saarillamme toimivasta Kaksikerran Erä ry:stä.

Kahden vuoden päästä puolivuosisaista toimintaansa juhliva yhdistys on

kokenut monenlaiset muutokset, joissa on ollut useimmin syynä ulkoiset tekijät: metsästys- ja aselakien muutokset, riis-taeläinkantojen runsaat vaihtelut ja tietysti saarillamme tapahtuneet mittavat rakennemuutokset muun muassa elin-

Kuva: Jukka Lämsä.

keinoelämän ja rakentamisen alalla. Toiminnan alkuaikoina Hirvensalokin oli maatalousvaltaista aluetta, jonka väkiluku oli neljännes nykyisestä. Puolessa vuosisadassa eniten on muuttunut asumatonta ympäristöä.

Alkuperäisistä perustajajäsenistä on enää yksi ruodussa. Poiketen useimmista metsästysseuroista Kaksikerran Erän jäsenistö koostuu pääosin muista kuin maanomistajajäsenistä. 40 jäsenestä vain neljällä on vuokrattuna metsästysaluetta. Siitä huolimatta tai sen takia on todettava, että suhteet alueemme maanomistajiin ovat hyvässä kunnossa ja vuokrasopimusten tekeminen tai uusiminen on ollut ongelmattomaa.

Muutosta on tullut myös omaan toimintaamme. Alkuaikoina toiminta oli pelkkää pienriistan metsästystä. Hirvi- jahti tuli vasta myöhemmin vahvemmin kuvioihin mukaan. Hirvilupien määrä oli suurimmillaan 80-luvun puolella, jolloin Kaksikerran Erän alueelle myönnettiin jopa yli 20 hirven kaatolupia. Onneksi tuolloinen ylisuuri hirvikanta saatiin nopeasti kuriin, ja viime vuosina myönnettujen lupien määrä on ollut puolenkymmenen yksilön molemmin puolin. Toiminnan alkuaikoina ei paljoakaan tunnettu käsitettä yhteiskuntasuhteet. Jotain tietysti oli: hirvijahdin myötä esimerkiksi ryhdyttiin järjestämään hirvi-peijaisia maanvuokraajille. Joka kolmas vuosi pidettävät peijaiset ovat olleet suosittuja juhlia, mutta ne ovat tavoittaneet vain kutsutut. Ei ollut tapana kirjoitella lehtiin seuran toiminnasta, eikä

edes varoiteltu liikennemerkein autoilijoita meneillään olevasta metsästyspahtumasta. Eipä silloin ollut informaatikanaviakaan kuten nykyään.

Nykyään yhdistystoiminnassa on ongelmana toimivien aktiivijäsenten ikääntyminen ja uusien nuorempien tekijöiden sitouttaminen toimintaan. Erän toiminnan lähiajan tavoitteeksi onkin kirjattu oman toimintamme tunnetuksi tekeminen etenkin alueemme nuorena väen keskuudessa. Metsästysseuratoiminta on paljon muutakin kuin pyssy selässä käyskentelyä metsissä. Riistanhoito monine toimineen on kaikkiaan isompi aktiviteetti kuin konsanaan metsästys. Tänä päivänä teemme myös monenmoista yhteistyötä alueemme muiden yhdistysten kanssa. Seuraavaksi nähdään kesällä järjestettävillä Kaksiker- tapäivillä tai Erän tarjoamilla kirkkokahveilla.

Tänä päivänä toimiamme voi seurata kätevästi verkossa. Hakukoneeseen vain Kaksikerran Erä. Yhteyttä voi ottaa myös sähköpostiimme osoitteella: kaksikerran.era@gmail.com.

Kutsu Kakskertapäivä Brinkhallissa 27.6.2015

Me kakskertalaiset yhteisöt kutsumme sinut Brinkhallin kartanolle viettämään kanssamme Kakskertapäivää lauantaina 27.6.2015 klo 11-15. Tilaisuus on maksuton ja kaikille avoin. Tule ja tuo ystäväsiikin mukana.

Brinkhallin kartanolla on vahva osa Kakskerran historiassa keskiajalta lähtien. Vaikka tänä päivänä Kakskerta tunnetaan 4000 vapaa-ajan asukkaan loma-saaristona ja 1400 vakinaisen asukkaan saaristoluonnon helmassa olevana asuinpaikkana, on kartano pihapiirissä olevine rakennuksineen yksi keskeisimmistä Kakskerran tunnusmerkeistä.

Kakskertapäivän järjestäjinä toimivat alla mainitut yhteisöt yhdessä. Järjestämisyhmän vetovastuu on tänä vuonna Kakskertaseuralla.

Kakskertaseura 60 vuotta

Toukokuun 6. päivänä tuli kuluneeksi 60 vuotta siitä, kun Kakskertaseuran alkujuuri, Kakskerran Huvilanomistajain Yhdistys, merkittiin yhdistysrekisteriin.

Kakskertaseura juhlii merkkivuottaan työn merkeissä. Juhlavastaanoton sijasta seura on panostanut Kakskertapäivän ohjelmaan tarjoamalla kaikkien päivää viettämään tulevien iloksi ja viihdykkeeksi Laivaston soittokunnan saaristohenkisen piknik-konsertin, jonka aikana ja välissä voi nauttia päivän muusta tarjonnasta.

Olet lämpimästi tervetullut!

Kakskertaseura ry

Kakskerran Erä ry

Kakskerran Koetus ry

Kakskerran kotiseutuyhdistys ry

Kakskerran Nuorisoseura ry

Kakskerran VPK

Kakskerranjärven suojeluyhdistys ry

Brinkhallin ystävät ry

Harjattulan Golf

Martin seurakunta

MTK-Kakskerta ry

Paasikivi-Opisto

Partiolippukunta Kakskerran Kaksoispiste ry

Satavan Pientaloyhdistys ry

SPR Kakskerran osasto ry

Tiistaikerho

Turun Kuurojenyhdistys ry

Ohjelma

Tervetulomusiikkia	<i>Varusmiesorkesteri</i>
Kakskertalaulu	<i>Jaana Majatie</i>
Tervehdys sanat	<i>Markku Kalliomäki</i>
Piknik-konsertti I	<i>Laivaston soittokunta</i>
Käräjäpuhe	<i>Apulaiskaupunginjohtaja Jarkko Virtanen</i>
Piknik-konsertti II	<i>Laivaston soittokunta</i>
Kotiseutuliiton tervehdys	<i>Kunniapuheenjohtaja Markku Monnonen</i>
Yhteislaulua	<i>Varusmiesorkesterin tahdittamana</i>
Arvonta	<i>Kakskertaseura</i>
Piknik-konsertti III	<i>Laivaston soittokunta</i>
Vuoden Kakskertalaisen julkistus	<i>Kakskertaseura</i>
Varsinaissuomalaisten laulu	<i>Laivaston soittokunta</i>

*Käräjäpuheen pitää
Apulaiskaupunginjohtaja
Jarkko Virtanen.*

Ohjelman rytmittä ja värittä Laivaston soittokunnan kolmiosainen piknik-konsertti, kapellimestarina musiikkikomentajakapteeni Timo Kotilainen.

Esittely- ja myyntipisteet auki klo 11-15

Buffetissa voit edullisesti tyydyttää suolaisen ja makean nälän. Tarjolla on riista-keittoa, grillimakkaroita, vohveleita hillon ja kermavaahdon kera ja pullakahvit.

Muksula ja muita toimintapisteitä.

Kuva: Pirjo Koskinen.

Helmikuisia kuulumisia Haarlan koulusta

Helmikuun 5. päivänä eli Runebergin päivänä Haarlan koulun oppilaat viettivät ihan erityisen kirjallisuuspainotteista päivää. Kaikki kokoontuivat juhlasaliin, jossa aluksi oli Runeberg-aiheinen päivänavaus. Sen jälkeen palkittiin paikallisia kirjailijoita. Kaikkiaan yhdeksän kirjoituskilpailussa menestynyttä oppilasta sai Lions Club Archipelagon kustantaman kirjapalkinnon.

Oppitunneilla kaikkien 16 luokan jokainen oppilas oli saanut valita kirjoitet-

tavan tarinan aiheen neljän vaihtoehtoisen otsikon joukosta: Unelmien koulu-päivä, Kadonnut rehtori, Jännittävä yökoulu ja Uusi opettaja. Koulun kirjastonhoitajan Jaana Elon tehtävänä oli valita loppukilpailuun päässeistä tarinoista yhdeksän parasta.

Saimme myös kuulla kolme palkittua tarinaa. Tarinat olivat todella hienoja sekä juonen että kirjoitustyylin kannalta. Mielikuvitus ei ainakaan ole kadonnut.

Kuvassa ovat palkituista Aaro Lehtinen 3B, Tarmo Moilanen 6B, Vilja Haapsaari 6A ja Fatima Hashim Marza 3A. Kuva: Elli Mansikkaniemi.

Leader tuo lisäarvoa maaseudulle

Leader-toimintatapa tarkoittaa maaseudun kehittämistä paikallislähtöisesti oman alueen asukkaiden aloitteesta. Leader-toimintaan voi osallistua toteuttamalla hankkeen, olemalla mukana hankkeessa tai liittymällä yhdistyksen jäseneksi. Leader on lyhenne ranskan kielen sanoista "Liaison Entre Actions de Développement de l'Économie Rurale", joka tarkoittaa yhteistyötä maaseudun elinkeinojen ja kehittämistoimien välillä. Tällöin puhutaan sekä kehittämistoiminnasta että kehittämisen metodista.

Leader-toiminta perustuu yhdessä tekemiseen, yhdessä oppimiseen ja verkostoitumiseen. Nämä lisäävät maaseudun yhteisöllisyyttä ja viihtyisyyttä, luovat uusia elinkeinomahdollisuuksia ja tapoja toteuttaa palveluja, jotta maaseudulla voidaan asua tulevaisuudessakin. Lähi-demokratia, läpinäkyvyys ja valinnan vapaus ovat myös arvoja, joita haluamme edistää Leader-toiminnan kautta.

Toimintatavan erityispiirteitä ovat alueperustaisuus, paikallinen kumppanuus ja alhaalta ylöspäin tapahtuva kehittäminen. Toimintatapa edistää myös

eri alojen yhteistyötä, innovatiivisuutta ja verkostoitumista. Erityispiirteinä voidaan pitää myös hajautettua hallintomallia ja rahoitusta. Paikallinen kumppanuus ja demokraattinen päätöksenteko näkyvät erityisesti Leader-ryhmän hallituksen kokoonpanossa. Hallitus muodostetaan kolmikantaperiaatteella, jolloin hallitukseen valitaan tasapuolisesti ja määrätyn ajaksi paikallisen julkisen hallinnon, yhdistysten ja yritysten sekä asukkaiden edustajia.

Leaderin lisäarvo syntyy alueen oman kehittämispotentiaalin hyödyntämisestä, koska paikalliset resurssit sekä suunnittelevat että toteuttavat kehittämistoimintaa alueen omien tarpeiden pohjalta. Leader-toiminta täydentää muuta kehittämistoimintaa ja tuo kansantaloudellisestikin merkittävän lisäpanoksen kehittämiseen talkootyön kautta.

Leader-toiminta on alun perin suunniteltu maaseutualueitten kehittämiseen, mutta mallia toteutetaan myös kalatalousalueilla. Paikallisen kehittämisen mallia ollaan viemässä nyt myös suurten kaupunkien alueille, jolloin pienimuotoisia paikallisia hankkeita rahoitetaan Eu-

roopan Sosiaalirahaston kautta. Kansalaistoimijälhtöinen paikallinen kehittäminen kaupungeissa eli Kaupunki-Leader on käynnistymässä Varsinais-Suomessa Turun, Kaarinan, Raision ja Salon kaupunkialueilla syksyllä 2015.

Leader-ryhmät rahoittavat EU:n Maa-seuturahaston rahoituksella yleishyödyllisiä kehittämis- ja investointihankkeita, joita voivat hakea rekisteröidyt yhdistykset, kunnat, seurakunnat ja muut julkisyhteisöt. Yritystukia investointeihin ja yrityksen perustamiseen tai laajentamiseen voivat hakea maaseutualueella toimivat mikroyritykset, erityisesti alle 5 työntekijän yritykset sekä säätiöt. Yritykset voivat osallistua myös yleishyödyllisiin yhteishankkeisiin, joilla kehitetään elinkeinoja.

Maaseudun Leader-toimintaa toteuttaa Euroopassa yli 2300, joista Suomessa 54, Leader-ryhmää. Varsin Hyvä ry on yksi viidestä Varsinais-Suomessa toimivasta Leader-ryhmästä toimialueenaan 11 kuntaa Turun seudulla. Varsin Hyvän toimintaan tulee mukaan nyt myös Kaks-

kerran alue. Ryhmät toteuttavat EU:n 2020-strategian, Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman sekä maakunnallisten maaseudun kehittämisohjelmien tavoitteita, mutta tärkein työkalu on ryhmän oma paikallinen kehittämisstrategia, joka on laadittu yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa.

Varsin Hyvä ry on solminut sopimuksen Maa- ja metsätalousministeriön kanssa ”Yhdessä vielä enemmän – ihmisen kokoisia ja elämänmakuisia hankkeita” paikallisen maaseudun kehittämisstrategian toteuttamisesta. Strategian painopistealueita ovat: uudistuva asukas- ja yhdistystoiminta, kehittyvä paikallistalous, kulttuuri ja ympäristö sekä ekologisuus. Strategiaan voi lähemmin tutustua nettisivuillamme www.varsinhyva.fi. Ohjelmakauden 2014 – 2020 hanketoiminta käynnistyy EU:sta ja lainsäädännöstä johtuvista syistä huhtikuukokuussa 2015.

Toivotamme kaikki maaseudun kehittämisestä kiinnostuneet mukaan toimintaamme!

Kuva allekirjoitustilaisuudesta Säätytalolla 7.4.2015: Maa- ja metsätalousministeri Petteri Orpo, Varsin Hyvän puheenjohtaja, Paimion kaupunginjohtaja Jari Jussinmäki, Varsin Hyvän toiminnanjohtaja Pia Poikonen ja Maaseutuviraston ylijohtaja Leena Tenhola (Kuvaaja: Seppo Samuli).

Tapahumakalenteri

Kesä ja syksy 2015

9.6. kello 12 pidetään **Kahvipussit kassiksi -kurssi** Kulhossa. Kuljetus veneellä Papinsaaresta Kulhonvalkamasta. Vene-matka on lyhyt ja yhteen kuljetukseen mahtuu n. 20 henkilöä, tarvittaessa ajetaan useampaan kertaan. Kurssin vetäjänä on Meeri Pohjankukka. Tarvittavat välineet: ehjiä kahvipusseja, leikkuu-alusta, tapetti- tai mattoveitsi ja viivoitin. Ilman välineitäkin voi tulla mukaan, silloin voi lainata varusteita toisilta. Ilmoittaudu mukaan kurssille viimeistään 7.6.

Piialle 040-779 1069. Tule viettämään mukavaa päivää yhdessä tehden!

9.6. kello 19 avataan **Kaks kertaseuran valokuvanäyttelyt** Brinkhallin kartanolla. Avattavana on kaksi näyttelyä, seuran järjestämän valokuvauskilpailun palkitut teokset ja Kaks kerran vanhojen rakennusten kuvausprojektin kuvia. Molemmat näyttelyt ovat avoinna läpi kesän 16.8. asti.

Kuva: Markku Kalliomäki.

27.6. kello 11-15 **Kakskertapäivä** Brinkhallissa, katso ohjelma keskiaukeamalta.

28.6. kello 17 Kakskertapäivään liittyvä **hartaus** Kakskerran kirkossa. Kakskertaseura tarjoaa tilaisuuden päätteeksi kahvit huoltorakennuksen katoksella.

22.8. kello 12-16.30 **Missiotreffit** seurakunnan kanssa. Tänä vuonna tehdään vesibussiretki Kuusiston linnanraunioille. Lähtöpaikka entisten retkien tapaan Hirvensalon puolella Majakkarantaa vastapäätä oleva venebensa-aseman laiturii. Osallistumismaksu 10 €/hlö sisältäen pullakahvit, lapset alle 6 v. ilmaiseksi. Ilmoittautuminen 14.8.2015 mennessä puh. 040 341 7377.

25.8. kello 18-20 alkaa **Neulomakerho** Kakskertatalolla jatkuen samaan aikaan parittomien viikkojen tiistaisin 1.12. asti.

Kuva: Mirja Rakkolainen.

Kerhossa kukin tekee mukavassa seurassa omia töitään.

29.8. kello 13-15 **myllyjuhla** Nikkilän myllyllä Satavassa. Illalla syttyvät perinteiseen tapaan elotulet rannoilla ja Satavan sillalla.

23.9. kello 18 **seuran eri toimikunnissa työskentelevät tapaavat** Brinkhallin kartanolla

18.10. kello 12-15 **Sadonkorjuun päivä:** ruokamessu ja kädentaitajien päivä Kakskertatalolla, buffetista kahvia ja kekua

14.11. retki Suomen Kädentaidot-messuille Tampereelle, matkajärjestelyistä ilmoitetaan myöhemmin erikseen

21.11. kello 10-14 **joulunajan askartelua** Kakskertatalolla

6.12. kello 10 **Itsenäisyyspäivän kirkko ja sepeleen lasku sankarihaudoille** Kakskerran kirkossa, minkä jälkeen kahvit Hennialassa kello 12-14

13.12. Yhteistyökumppanin joululounas Hirvilammella

13.12. Kauneimmat joululaulut Kakskerran kirkossa, Kakskertaseura tarjoaa glögiä ja piparia

Seuraa kotisivujamme, tarkennuksia ja mahdollisia muutoksia ohjelmaan ilmoitetaan siellä!

Kuva: Mirja Rakkolainen.

Vesi ja Viemäröinti

KUN HALUAT PARASTA SEKÄ SAARILLE ETTÄ YMPÄRISTÖLLE!

Jätevesiasiat kerralla kuntoon!

Meiltä saat kaiken mitä järjestelmäsi tarvitset

- suunnittelu ja asennus
- lupa-asiat

Suodatuskasettipaketti

- helppo ja vaivaton maaperäkäsittelyjärjestelmä
- omakoti ja vapaa-ajan asumisen tarpeisiin
- mitoitettu 1-5 henkilölle
- CE -merkitty

Ota yhteyttä: Suomen Pihakaivo Oy | www.pihakaivo.fi
 Juhani Rinne p. 0400 788 358 | juhani.rinne@pihakaivo.fi | Miika Ruohonen p. 040 1729 444

20
Vuotta
1994-2014

Kesäpuutarhat helposti kuntoon!

Ajoleikkureiden JUHLAMALLI!

Nyt erä tarjous-hintaan 3.790 €
(sh. 4290 €)

Husqvarna 214TC Limited Edition
Briggs & Stratton, 12,8 kW
3100 kierr./min, hydrostaattinen, leikkulaite 94 cm

Husqvarna TS 38 Puutarhatraktori

Sivullepuhaltava ruohonleikkuri. Voimanlähteenä on tehokas Briggs & Stratton, 5,7 kW @ 2600 kierr./min, mukava ja luotettava manuaalinen vaihteisto.

Nyt edullisesti 1.699 €

KLIPPO

Klippo Triumph
Laadukas ikiliikkuja alumiinisella valurungolla.

475 €

Kevyt ja helppo käyttää!

Ruohonleikkureita myös helpolla sähkökäynnistyksellä. Kysy lisää! Meille kelpaa hyvä kone vaihdossa. KYSYVAIHTOTARJOUSTA!

20 Vuotta 1994-2014
RL TRAKTORI KONE OY

MYynti - HUOLTO - VARAOSAT

ORIKEDONKATU 9, TURKU
ma-pe klo 8-16.30, la klo 10-14

www.RL-TRAKTORIKONE.FI

KATSO AJANKOHTAISET
TARJOUKSET JA
RUOKAVINKIT
TURUN SANOMISTA
SEKÄ OSOITTEESTA
www.k-supermarket.fi

*Kaikki kesäiset
juhlaherkut
kotimatikasi
varrelta!*

 Löydät meidät
Facebookista!

Lähetä
tai nouda
paketit
helposti
meiltä!

Vanha Kaksikerrantie 1, p. 0207 513 860 Palvelemme: ark. 7-21, la 7-18 & su 12-18

www.k-supermarket.fi

Puhelun hinta 0207-alkuisiin numeroihin lankapuhelimesta 8,21 senttiä/puh. + 6,90 senttiä/min. (sis. alv 24%) ja matkapuhelimesta 8,21 senttiä/puh. + 14,90 senttiä/min. (sis. alv 24%)

Satavarakenne Oy

janne.hannuksela@satavarakenne.fi
puh. 0400 - 466700

- Kaikki kodinhuollot ja rakentamiset
- Maalaukset
- Sokkelin pinnoitukset ja rappaukset
- LK, RALA

Teppo Ruusu

Esa Taipale

e-mail

044 594 4606

0400 990 415

posti@rt-sahkoasennus.fi

KIINTEISTÖ- JA RAKENNUSPALVELU MIKKO LEHTO OY

www.mikkolehto.fi
p. 040 522 6346

Alueellinen rakennusliike:

- uudisrakentaminen
- saaristorakentaminen
- korjausrakentaminen

Ruusurannan Maanrakennus

- kaikki kaivuu ja maanrakennustyö
- kuljetuspalv. ja kaikki maa –aines toim.
- toimitukset nopeasti ja edullisesti
- kiinteistöpalvelut ja siivoukset
- metsurityöt, myös vaativat kohteet
- puiden/pensaiden hoitoleikkuu yms.
- nosturityöt, koura/henkilökorilla

thomas@fomin.fi

0400 983 683

PIHATALKKARI

T;mi Ismo Kaskimäki

Suuritan Kaksikerta / Satava – alueella
"pihatalkkari" – töitä.

Huom, talonmiespalvelumaksuista saa
tehdä kotitalousvähennyksen verotuksessa!

Esim. pihasiivoukset, nurmikon leikkuut,
polttopuut, pihakalusteiden huollot,
lumityöt, ikkunoiden pesut ja vaikka
asioilla käynnit!

Palveluksessanne
Ismo Kaskimäki
puh: 0400-520181
ismo.kaskimaki@gmail.com

Taksipalvelun saat edelleen
samasta numerosta!

SÄHKÖASENNUS S . LINDHOLM OY

KOLLINTIE 101
20960 TURKU
040 8288364

sami.lindholm@pp.inet.fi
www.sahkoasennuslindholm.fi

SÄHKÖSUUNNITTELU,
URAKOINTI, TARVIKEMYynti JA
TARKASTUKSET

KESÄ ALKAA KYLÄKAUPALTA!

MEILTÄ SAAT KAIKEN TARVITTAVAN
ONNISTUNEeseen KESÄÄN.

- KAASUT
- MULLAT YMS.
- JÄÄTELÖT
- MAISTUVAT GRILLIMAKKARAT
- JA PALJON PALJON MUUTA.

OSTOSTEN LOMASSA VOIT NAUTTIA VAIKKAPA
MUNKKIKAHVIT!

TERVETULOA

KAKSKERRANTIE 679,20960 TURKU. PUH. 0400151431

SATAVAN
KYLÄKAUPPA OY

AVOINNA JOKA
PÄIVÄ 9-21

PUUTARHAKONEET JA POLKUPYÖRÄT

MYynti – HUOLTO - VARAOSAT

Kaajan Koneliike
www.kaajankoneliike.com

— Since 1956 —

Vanha Tampereentie 205
20380 TURKU

posti@kaajankoneliike.com

puh. 02 255 0452

PALVELEVA KONELIKE VUODESTA 1956

Crescent

The background of the advertisement is a photograph of a red truck with a white canopy. The truck is parked in front of a large, multi-story stone building with several windows. The building has a mix of light-colored plaster and exposed stone. The sky is overcast.

**Kun tarvitset
viemärien ja kaivojen
huolto- ja avauspalvelua
ota yhteyttä!**

WWW. **IMUAUTO.FI**

**Kuljetusliike
Kallio K&H Ay**

puh. 02 2385 805

www.imuauto.fi

ENEMMÄN MAKUJA ELÄMÄÄSI.

Meidän kauppa.

STOK

tok.fi

Omistajan käyntikortti

**Harjattulasta persoonalliset ja
edulliset juhlatilat
sekä kokouspaketit
kaikkiin tarpeisiin:**

Ravintola Wanha Talli,
Kartanon sali,
Lasipalatsi,

auditorio, kokoustilat,
kolme rantasaunaa,
monipuoliset majoitustilat,
hyvät liikunta- ja
virkistysmahdollisuudet

Kysy lisää ja pyydä tarjous!

maarit.saikkonen@harjattula.fi
p. 020 748 8672

Harjattulantie 80
20960 Turku

www.harjattula.fi

Täyden palvelun telakka Turussa

- laiteasennukset • sisustus- ja puutyöt
- moottorikorjaukset • kuitukorjaukset
- valtuutettu VOLVO PENTA Service-piste
- vahaukset, myrkkymaalaukset
- mastoklinikka
- talvisäilytystä kentällä, katoksessa ja lämpimässä
- laituripaikkoja suojaisessa satamassa

SATAVAN
VENEPALVELU OY

avoinna arkisin klo 8-16

Samppaantie 385, 20960 Turku
P. 020 735 1414

svp@satavanvenepalvelu.fi
www.satavanvenepalvelu.fi

MARTEKKA OY

Rantaruonankatu 4
21100 NAANTALI

RAKENTAMISTA AMMATTITÄIDÖLLÄ

Jukka Ronkanen
0400 536 987
Antti Laakso
0400 545 987

jronkanen@jippii.fi
anttilaakso7@gmail.com

Merikaupasta kesään!

Merihenkiset vaatteet, lahjat,
sisustus ja veneastiat

OceanSpirit.fi

Linnankatu 37b, Turku

Avoinna: ark. 10 - 18, la 10 - 14

puh. 040 761 8484

Myös nettikauppa:

www.merikauppa.fi

www.oceanspirit.fi

Viekö ylämäet ja vastatuuli ilon pyöräilystä?

*Palauta ilo ja tule Antin
Pyörään kokeilemaan
sähköpyöriä! Meillä on
Suomen laajin valikoima.*

*Meiltä löydät myös tavalliset
polkupyörät, seniorikulkuvälineet,
tarvikkeet, varaosat, huolto/korjaamo,
taitoluistimet, terät ja teroitus*

PALVELUA VUODESTA -57

Antin Pyörä

Puutarhakatu 40 20100 Turku
p. 02 2303991 www.antinpyora.fi
[facebook.com/antinpyora](https://www.facebook.com/antinpyora)

METEIMME VUODEN ILMASTOTEON

Turku Energian ilmastoystävällinen energiapaketti on valittu vuoden 2015 ilmastoteoksi. Tavoitteenamme on, että puolet myymästämme sähköstä ja lämmöstä on tuotettu uusiutuvilla energialähteillä vuoteen 2020 mennessä.

**Tutustu palkittuun
energiapakettiin:**
TURKUENERGIA.FI

Turku Energia

**VUODEN
2015
ILMASTOTEKO**

Vuoden ilmastoteko on Energiateollisuuden Kestävän kehityksen foorumin myöntämä tunnustus. Se voidaan myöntää energia-alalla toimivalle tai alaan liittyvälle yritykselle tai yhteisölle. Tunnustuksen edellytyksenä on ilmastomuutoksen hillintää edistävä toiminta. www.vuodenilmastoteko.fi

As Oy Turun

APOLLO⁴

Moderni arkkitehtuuri, hyvä suunnittelu, 1-taso ratkaisu, vesikiertoinen lattialämmitys, lämmönlähteenä energiatehokas poistoilmalämpöpumppu. Viihtyisä puistoon rajoittuva piha.

Nämä viimeiset asunnot valmistuvat syksyllä 2015.

Sommelontie 23 A, 20900 Turku

Esimerkkejä jäljellä olevista kodeista:

4h.k.s.	117,5m ²	Mh 143.053 eur	Vh 342.970 eur
4h.k.s.	127,5m ²	Mh 126.657 eur	Vh 354.510 eur

TURUN RAKENNEKYMPPI OY
ASUINRAKENTAMISTA VUODESTA 1993

Lisätietoja tästä ja rakentajan tulevista kohteista.

email: anja.toivanen@op.fi
puh. 0400 885 077

opkk.fi
OP-Kiinteistökeskus

verisure
SMART ALARMS

ALUEELLASI KODIT JA PIENYRITYKSET SUOJAA
M&M KODINTURVA OY

MIIKKA KURVINEN 044 566 5298
MIIKA NORDBLAD 044 269 8440

KAKSKERRAN SEURAIN TALO Viihtyisa perhejannen pitopaikka
Tilaa 130 henkilölle Tiedustelut puh. 050-3479918
Samppaantie 90, 20960 TURKU (Satavan saari)

FORMECO

RAKENNUSLIIKE

RAKENNUSALAN TYÖT

PERUSTUKSISTA VESIKATTOON.

SOITA JA PYYDÄ TARJOUS.

FORMECO OY
VAPPARINTIE 714
20960 TURKU

0408328483
INFO@FORMECO.FI

WWW.FORMECO.FI

SISUSTUSLIIKE

Living
Deauville

KESÄ ON TÄÄLLÄ!

PIENSISUSTUS - LAHJATAVARAT
VALAISIMET - HUONEKALUT
TEKSTIILIT - OMPELUPALVELU

Henrikinkatu 6, 21100 Naantali
puh. 045 271 6156 info@livingdeauville.fi
AVOINNA MA-PE 10-18, LA 10-15

www.livingdeauville.fi

HAARLAN K-MARKET
PALVELEE JOKA PÄIVÄ
KLO 22 ASTI

AVIRINKOISTA HERRUTTELUKESÄÄ!

T. KAUPPIAS TURO
HENKILÖKUNTINEEN

JARNO

OSSI

TURO

JANNE

MIRA

ANNA

JOUKO

KUVASTA PUUTTUVAT JANETTE, MARKUS, EMMA JA MINNA

MA-PE 8-22, LA 8-22 & SU 10-22
Haarlan liikekeskus, Aamunkoitonkatu 1

2X - lehden toimitus

Julkaisija: Kakskertaseura ry

Päätoimittaja: Markku Kalliomäki
markku.kalliomaki@ppm.inet.fi
0400 508 951

Toimitussihteeri: Jarkko Koskinen
jarkos@utu.fi
0400 822 855

Ilmoitusmyynti: Kati Lehtonen
eeni.leht@gmail.com
040 549 8940

Taitto ja ulkoasu: Malla Avenius / Painola

Painopaikka: Painotalo Painola
T. Nieminen Oy

Ilmoitushinnat ja ilmoitusten koko (mm)

1/1 takakansi väri	300 €	148 x 168 + 3 mm leikkuuvarat
1/1 sisäsivu väri	250 €	148 x 210 + leikkuuvarat tai 138 x 199
1/1 sisäsivu musta	200 €	kuten yllä
1/2 sisäsivu väri	150 €	vaaka: 148 x 103 + leikkuuvarat tai 138 x 97 pysty: 72 x 210 + leikkuuvarat tai 68 x 199
1/2 sisäsivu musta	120 €	kuten yllä
1/4 sisäsivu väri	100 €	pysty: 68 x 97 tai vaaka: 138 x 46
1/4 sisäsivu musta	60 €	kuten yllä

Liity nyt jäseneksi

Seuran varsinaiseksi jäseneksi pääsee toimialueellamme joko vakinaisesti tai osan vuotta asuva tai työskentelevä henkilö tai muukin seuran tarkoituksellisesti hyväksyvä henkilö, jonka seuran hallitus hyväksyy.

Samassa taloudessa voi olla vähintään yhden pääjäsenen lisäksi haluttu määrä sivujäseniä. Seuran jäsenkirjeet ja kokouskutsut sekä 2X-lehti postitetaan pääjäsenelle. Sivujäsenet ovat pääjäsenten tavoin seuran täysivaltaisina jäseninä oikeutettuja osallistumaan seuran toimintaan ja päätöksentekoon vuosikokouksessa ja toimielimissä. Tälle vuodelle vahvistetut jäsenmaksut ovat pääjäsenelle 20 € ja sivujäsenelle 4 €.

Kakskertaseuran kotisivut ovat osoitteessa www.kakskertaseura.fi. Sieltä löydät muun ohella seuran uutiset, tiedot tapahtumista, seuran säännöt sekä tiedot hallituksesta ja toimikunnista.

Seuran jäsenenä saat TPK:n jäsenkortin ja sinulla on mahdollisuus solmia Turku Energian kanssa sähkösopimus TPK:n neuvottelemaan jäsenhintaan sekä saada alennusta TPK:n yhteistyökumppaneiden liikkeissä asioidessa. Turku Energian sopimukseen liittyvät asiakirjat saat halutessasi hallituksen jäseneltä Liisa Nummelalta, liisa.m.nummela@gmail.com tai puhelimitse 050 555 8628. Hän lähettää sopimuslomakkeen postitse.

Sähköpostilla lähetämme jäsenille tiedotteita, joten on tärkeää, että ilmoitat seuralle sähköpostiosoitteesi.

Jäsenrekisterin tietoja käytetään vain seuran jäsenpostitukseen sekä sähköiseen tiedottamiseen.

LIITYN JÄSENEKSI

Nimi _____

Osoite _____

Postinumero ja -toimipaikka _____

Puh. _____

Sähköpostiosoite _____

Perheen lisäjäsenet _____

Jos olet kesäasukas, missä saareissa asut? _____

Toimita hakemus seuran puheenjohtajalle tai sihteerille, osoitteet ovat toisaalla tässä lehdessä, tai seuran sähköpostiosoitteeseen kakskertaseura@kakskertaseura.fi. Liittymislomakkeen voi täyttää myös seuran kotisivulla.

Kakskertaseura ry

Kakskertaseura ry c/o Markku Kalliomäki
Seiskarinkatu 7 A, 20900 Turku
kakskertaseura@kakskertaseura.fi
www.kakskertaseura.fi

Hallitus

Markku Kalliomäki, Puheenjohtaja

Seiskarinkatu 7 A, 20900 Turku
markku.kalliomaki@ppm.inet.fi, puh. 0400 508 951

Seppo Muurinen, Varapuheenjohtaja

Monnoistentie 5, 20960 Turku
muurinens@gmail.com, puh. 258 7805, 0400 763 822

Jarkko Koskinen, Sihteeri, Rahastonhoitaja

Peltolantie 6 D 124, 20720 Turku
jarkos@utu.fi, puh. 0400 822 855

Tamara Holmberg

holmberg.tamara@gmail.com, puh. 050 559 0241

Piia Kramsu

piia.kramsu@jelpekon.fi, puh. 040 779 1069

Kati Lehtonen

eeni.leht@gmail.com, puh. 040 549 8940

Matti Löyttyniemi

matti.loyttyniemi@saunalahti.fi, puh. 040 593 0320

Juha Mäki

juhamaki@jussinpesu.fi, puh. 0400 521 103

Liisa Nummela

liisa.m.nummela@gmail.com, puh. 050 555 8628

Raimo Västinsalo

raimo.vastinsalo@gmail.com, puh. 044 3377 541

Kuva: Pirjo Koskinen.

NURKAT SUVIKUNTOON!

Stiga multiclip 47 Blue

225,-

- kevyt ja ketterä
- allessipuva
- kuulalaakerienkaat
- 5 -portainen leikkukork. säätö

STIGA

Stiga tornado 3098

- 98cm leikkulaite
- -sivulleheittävä/multiclip)
- B&S 3130 AVS-moottori vahva teräspalkkirunko
- vakiona: led-valot, puskuri, vetokoukku, akkulaturi, multclip-laite ja pesuliittimet

1495,-

Ilmalämpöpumppu Panasonic
(vain jäähdytyskäyttöön)
501420851, RE9QKE IN+OUT

659,-

Ilmalämpöpumppu Panasonic
501108167, QE9PKE IN+OUT

999,-

Harvia legend 150 500221514

499,-

Harvia Linear 16 501420566

289,-

Alppiruusut alkaen

12,95 kpl

Lohkomuurikivi harmaa 480 500836657

3,80 kpl

Muurikivi harmaa 500934047

2,65 kpl

Lakka

TARJOUS

Cello wintex 9L valk. 500336059

69,90

Puuöljy Woodex aqua 2,7L 500827006

25,90

IHMISEN KOKOINEN RAUTAKAUPPA

Rautia - K-Maatalous, Vanha Tampereentie 184
p. 020 7999 700 www.rautia.fi
Arkisin 8.00 -18.00, la 9.00 - 15.00, su suljettu

Tarjoukset voimassa 13.6. 2015 saakka tai niin kauan kuin varattu erä riittää

Posti Green

PALVELEMME
ma-pe 9-20
la 9-17

Hirvensalon
APTEEKKI

Moikoisten liikekeskus
Pitkäpellonkatu 2
20900 Turku
puh. 02 2844 666

APTEEKIN VERKKOKAUPPA AUKI 24 H

Valitse rauhassa ja tilaa verkkokaupasta. Kun noudat ja maksat apteekissa, saat hyödynnettyä myös kanta-asiakasetusi. Kaikki uudet kanta-asiakkaat ja tietonsa apteekkiin päivittävät kanta-asiakkaat saavat **10 % alennuksen** kertaostoksesta (ei koske lääkkeitä eikä palveluita).

Verkkokaupпамme toimittaa
lääkkeet kotiin tai vaikka mökille.

saarist apteekki.fi

